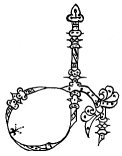

წა ზოვანე აქროპირი

ქარაბისათჳს წმილისა იმრთის-მშობალისა შარიამისა შთავარ-ანგელოზისა ჯაბრიელის მიერ*

მანო, სამეუფოსა საიდუმლოსა დღესასწაულსა ვდღესასწაულობთ დღეს ყოველთა თანა დაბადებულთა შემოკრებულნი! იხარებს ცაჲ ვარსკულავისა მიერ, ჴელის-პყრობით კრებად მიისწრაფის ქუეყანაჲ მწყემსთა მიერ, კრებად მირბის **საია** მალედ წინაჲსწარმეტყუელე-ბულსა საყდარსა, რაჲთა აჩუენოს დღესასწაული. **წასაბამსა ქალწულისასა ვიდოდა, თავადსა შუეფესა უჩუენებს დღესასწაულსა და იტყვს: «ესე არს იმერთი ჩუენი, არა შეირაცხოს შის თანა სხუაჲ». ხაქარიას** სიხარული მოაქუს მედღესასწაულეთაჲ სრბით, საუფლოსა მოსლვასა გამოაჩინებს ბრძანებულსა: «გიხაროდენ – იტყვს – **წსულო სიონისაო, აჰა შუეუფჳ შენი მოვალს შენდა მშუდი და მჯდომარჳ კარაულსა ზედა და კიცუსა ახალსა»**(ზაქ.9,9). **შარიამ** და **ოსებ** ბაგასა შინა, ვითარცა საგანძურსა, მრავალ-სასყიდლისა მარგალიტი წინა დადვეს. შოგუთა იხილეს და შეეშინა სიკეთესა ზედა ბუნებისასა; ამას **წეროდეს**, ვითარცა ღირსსა მეფესა, მიუთხრობდეს. **წოლო** მას ესმა, ზაკუვით დამალა სიკუდილი, თაყუანის-ცემად და ხილვად მარგალიტისა ისწრაფდა, არამედ ამისთვის უღირსი იყო და სასურველსა მას ვერ მიემთხვა. **წა** იგი, უპოვრებითა რაჲმცა ქმნა, განიზრახვიდა. **წოლო** ანგელოზნი, უწოროცოთა ბუნებანი, კრებასა ამას სიხარულით იტყოდეს: «დიდებაჲ მალალთა შინა იმერთსა და ქუეყანასა ზედა მშუდობაჲ»(ლუკ.2,14).

წა უცხოჲ და დიდებული საკვრველი! ყოველსა ენასა სძლო დღესასწაულისა ამის საქმემან გამოთქუმად **შარიამის** ქებასა, რომლისა იგი მიივლინა ანგელოზი და უღალადა: «გიხაროდენ და მხიარულ იყავ»(ლუკ.1,28).

წოლო იგი აღდგა და გურდივ თუალითა მეტყუელსა მას განიმსტრობდა, და ხილვასა ზედა პირისასა განუკრდებოდა, ხოლო სიტ-

10 ყუათა თვსსა შინა გონებასა აღსწონდა, თუ ვითარ არს მოკითხვად ესე, რომელსა უცხოჲ ესე იტყვს, უცხოჲ ჳმად. «**წიკვრს** თქუმული, ანუ უმეცარ ხარ თქუმულთა მათ ჩუეულებასა, ანუ გამომცდი მე? – რამეთუ «**გიხაროდენსა**» ყოველნი იტყვან, ხოლო «**მიმადლებულო**» უცხოჲ არს, უფროსლა რომელთა იგი აღთქუმაჲ აქუს იმრთისმსახურებით ცხორებისაჲ ქებულად, რომლისათვსცა ფიცხლითა პირითა, რისხულითა თუალითა მცირედ მივხედნე და განვაძო მოსრული».

«**წარვედ**, წარვედ კაცო, წინა კართა ჩემთაგან! რაჲსათვს მოსრულ ხარ? არა მთნავ მე! ჳგონებ ცთუნებასა ჩემსა ვითარცა **წვაჲსსა**, დედისა ნათესავისა ყოველთაჲსა, არა სძლოს სიკეთემან პირისა შენისამან გონებაჲ, რომელ მაქუს გლახაკისა მიმართ, რომლისა მითხოვილ ვარ მე. **წირველ** მოსლვადმდე ბერისა სახლისა ჩემისაგან ივლტოდე, დაუტევენ აქანი! ნუ წინა დაუდგები მას, მომურნე არს მოხუცებული, წარსლვად უმჯობჳს არს შენთვის. **წკუეთუ** გიხილოს შენ მოსრული და მთხრობელი ჩემდა ამას, რომელი კაცობრივსა ბუნებასა ვერ ეტევის, არამედ შენცა თავსა თვსსა მოატყუა ჳირი და მე – გლოვაჲ და ცრემლნი». **წოლო** იგი **«გიხაროდენ მიმადლებულო»** მოუკლებულად იტყოდა.

წილა რაჲ ჴალწულმან მოთმინებაჲ იგი მისი, განჳფინნა სასმენელნი თვსნი, უჳემმარიტჳსად-რე ეგულებოდა სწავლის მოსრულისა მის სწრაფასა და «**გიხაროდენ მიმადლებულო**» ესმა. **წმისსა** შემდგომად მოელოდა რასმე, ხოლო მან თქუა: «**წფალი** შენ თანა»(ლუკ.1,28). **წაშინ** უშინაგანჳს შეუწოდდა სწრაფით მოსრულსა და ჳრქუა: «**უკუეთუ** **წფალი** მოიყვანე შენ თანა, უშინაგანჳს-რე შემოვედ, და რომლისათვს მოსრულ ხარ, სწრაფით თქუ». **წა** ანგელოზმან ჳრქუა: «**აჰა** ესერა შენ მიუდგე და ჳშვე **წჳ** და უწოდიან სახელი მისი **წმანუელ**».

* ილ. აბულაძე, შრომები III, თბ., 1982. გვ. 45-50.

უსე იყოს იმერთი ძლიერი, ჳელმნიფჳ, მამაჲ მერმეთა მათ საუკუნეთა»(ლუკ.1,31-32).

ჴოლო მან მიუგო და ჰრქუა მას: «არა სადა ქორწილი, არა სადა სიძჳ არაჲ გაქუს, რაჲ ჰქმნი! უკუეთუ გიჳს რაჲმე, მიიღე და წარვედ, და ნუ ცუდად, რომელი არა უწყი, სწინაჲსწარმეტყუ- ელებ, დაღაცათუ კულა მიუდგე ძესა, განაღა **ოსებისგან!**». ჳა ანგელოზმან ჰრქუა: «ნუ სცეპი, ესე იყოს დიდ»(ლუკ.1,32). ჴოლო მან ჰრქუა: «ვითარი დიდი, რამეთუ დაწინდებული ჩემი გლახაკ არს და მე სრულიად მკოდოვ. ჩაშჳნებნი არა მისხენ მე, საჳმარი მაკლს მე, ნათესავნი არა მისხენ მე. წმისსა შემდგომად აღწერად მივალთ, ხოლო განაღა შობილმან- ცა გარდაიწადოს ხარკი და იტყვ: «იყოს დიდ». ჳასცხერ, დასცხერ ესევეითარსა აღთქუმა- სა!» ხოლო ანგელოზმან ჰრქუა: «არა გრწამს მცირედი უფროჲსი, დაღაცათუ არა გინდეს, თავს იდვა, ძე შალღის ეწოდოს»(ლუკ.1,32).

ჴოლო ჴალწულმან ჰრქუა: «ან და ან სახლით ჩემით განვედ, ნუ ესმას **ოსებს** და მიუთხრას მღდეღთა, და მე მოვაკლდე თანამეუღლესა; და მძღავრ ეჩოჲთა წარიკუეთოს ქედი შენი ამისთჳს, რამეთუ ამას მეტყვ მე და წინაშე კარ- თა სენაკისა ჩემისათა სდგა, და ხეცით სიძე- სა მითხრობ მოყვანებად. ჳა რომელი ბუნებაჲ გუღის სათქუმელი ქორწინებისაჲ არს, ყოველნი ხეცისანი სულნი არიან უჳორცონი, არა ვითარ უკუე უჳორცონი შეეხნენ უჳორცოთა». ჳა ანგელოზმან მიუგო: «ჳორციელთა ვიდრემე და უჳორცოთა, ძე შალღის ეწოდოს».

ჳა ჴალწულმან ჰრქუა: «ვინაჲ უკუე ესუას მამაჲ, ჴომელსა იგი ჩემგან ეგულეღის, ვითარ იტყვ, შობაჲ?» ჳა ანგელოზმან ჰრქუა: «რამეთუ ესე არს, ჴალწულო, ფრიად დიდებული, რამეთუ მამაკაცი არა უწყოდი და ჰშვე რომელსა ვიტყვ, და ობღად ყრმაჲ არა იპოვოს და საშოჲსა შენისაგან გამოვიდეს, და ბჭეთა არა აჭირვოს, და ყოფაჲ შენი ქალწულად არა წარსწყმიდო, და აწობდე შობიღსა მას და იმ- რთად აღიარო, ჴომელ იგი შენგან იშვას, და მკღავთა ზედა იტვრთო ჩჩღლი, და **ჴერობინთა** ზედა იგი იხილო. უსე ჴომელი შენგან იშვეს, ჴალწულო, «მოსცეს ოფალმან იმერთმან საყ- დარი **წავითის** მამისა მისისაჲ»(ლუკ.1,32).

ჳა ჴალწულმან ჰრქუა: «ვითარ არა გინდა, რომელ იტყვ, შეგაგდო ცთომასა შენმან პირ- მან, შენ შეგასმენენ შენნი ბაგენი და შენდა იქმნენ მამხილებელ, წინა მცირედ იტყოდე,

ვითარმედ «ძე შალღის ეწოდოს, ჴომელ იგი იშვეს»(ლუკ.1,32), და ან იტყვ ძედ **წავითისად**, რაჲ არს სიტყუაჲ ესე? ოდეს გნებაჲს, ჩემსა გონებასა ხეცად აღიყვანებ, და ოდეს გნე- ბაჲს, ქუეყანად გარდამოიყვანებ. ჴომელი მრ- ნმენეს, პირველი ანუ მეორჳ თქუმული?! რამეთუ იტყვ, ვითარმედ «მოსცეს შას საყდარი **წავითისი** მამისა შისისაჲ და სუფევისა მისი- სა არა არს დასასრულ»(ლუკ.1,32-33). წრაჲინ მეფე იყო უკუდავ, არაჲინ ჳიარსა მას დასას- რულსა განერა, ყოველნი მიცვალნა ოფალმან სიკუდილდ, ყოველთა განიკითხვენ მატლნი. წრაჲინ მეფემან ჳოჳჯოხეთისა ბჭენი განვლ- ნა, ყოველთა შეიპყრობს, ყოველთა საფღავე- სა შინა სცავს, არაჲინ მისსა მახესა განერა: არა **საულ**, რომელმან იგი პირველად ეწკენია ყო მეფობისა გვრგვნი; არცა **წავით**, რომელი რქისა მიერ გამოჩნდა და ლირსად მეფობისა იწოდა; არცა **სამოელ**, რომელი მეფეთა მამაჲ არს, რომელმან ხეთისა მიერ იცნა ლირსი და განაგდო უღირსი; არცაღა **სოლომონ** ბრძე- ნი, რომელმან იგი ჳრმლითა ამხიღა ხატისა ტყუვილი; არცა **უზეკია**, რომელმან ცრემლითა უკუნ აქცია სიკუდიღისა სიტყვს-გებაჲ. ჳა ვი- თარ ძჳ ჩემი სუფევედეს უკუნისადმდე?!»

ჳა ანგელოზმან ჰრქუა: «რამეთუ ესე არს, ჴალწულო, უცხოჲ საიდუმლოჲ, რამეთუ ყო- ველნი მოკუდეს და შენმან ძემან სძღოს სიკუ- დიღსა, მკუდარნი აღადგინენეს, საფღავნი განახუნეს, ტარტაროზისა კლიტენი შემჳს- რნეს და მრავალნი ჳორცნი დაძინებულთანი აღადგინენეს, რამეთუ უკუდავისაგან იშვა, მოაკუდინოს სიკუდილი. ჩუღარა ურწმონო ხარ, რაჲთა არა ბრალსა შეჳვარდე! რამეთუ ჴომღისათჳს იგი ვიტყვ, აჳა შენსა მუცელსა სასმენელთაგან შევიდა საშოსა შენსა და ენკ- ენიასა აღასრულებს».

ჳა ქალწულმან ჰრქუა: «ვითარ დავიჯე- რო ესე, პირველად მე მარწმუნე, ვითარ «ძე შალღის ეწოდოს!» და «ძედ **წავითისად**» იტყვ, ჴომელსა იგი ჩემგან ჰნებაჲს შობად ქუეყანასა ზედა. სტყვ მას უმამოდ, და ვითარ ორთა მამა- თა ჰქადაგებ?!» ჳა ანგელოზმან ჰრქუა: «პირ- ველად ისწავე, და მაშინ სიტყუასა მიგდებდ. ოდეს შენ გრქუა «ძე შალღის», პირველ საუკუნითგან უვნებელად შობილი შამისაგან გაუნყე; ოდეს ვთქუა «ძჳ **წავითისი**», რამეთუ შენ ხარ ნათესავისაგან **წავითისა**, ვთქუ- შიიღე რწმუნებაჲ, სიტყუანი ჩემნი დაიცვენ,

რამეთუ მე მონად ვარ მისი, ჯომლისად გნებავს ხილვად, ვითარცა იმერთი იქმს შენ თანა». ოა რომელ იგი მოივლინა მისა ანგელოზი ესე ჰრქუა და დაუტევა იგი. ოა ქალწული თავით თვსით განიზრახვიდა: «მიუთხრა-მეა **ოსებს** ანუ დავფარო უფროსლა საიდუმლოდ ესე, ნუ უკუე ტყუვა მოსრულმან მან?»

ოითარ იგი ამას განიზრახვიდა, მუცელი მისი განივსო და წარმოდრკა და ჩივლი შინაგან იმღერდა, ხოლო **შარიამ** რამცა ყო, განიზრახვიდა. ლევერი საბურველი მუცელსა შეიმოსა, **ოსებისგან** დაფარვა ეგულეობდა, არამედ «ვერ შეუძლებდა დაფარვად ქალაქსა მთასა ზედა მდგომარესა»(მთ.5,11). **ოსებს** უგუმირა ჩუენებამან მუცლისამან და მრუდად თუალითა ჴალწულისა მუცელსა აღსწონდა, კითხვა უნდა და დუმილსა იჭირვიდა, და გინება უნდა ვითარცა განმსყიდელსა ქალწულებისა სამკაულსა და პირველი იგი ცხორება აყენებდა. შიერთგან თვსსა სულსა ურვითა სტანჯვიდა, «ვამე, – იტყოდა, – რა ვყო? პირი ქალწულისად არს, დგომად ქალწულისად არს, თუალნი ქალწულისანი, სიცილი ქალწულისად, სიტყუა ქალწულისად და მუცელი არა ქალწულისად, არამედ დედისად. ჴერ დაუთმობ ამიერთგან ხილვასა, განვთქუა საქმც ესე, გინა ვამხილო **შარიამს**, რამეთუ სირცხული ზიარი არს. იალად ვყო ჳმითა და მეშინის, ნუ უკუე უთესლოვსა ჴრმისა შემასმენელ ვინოდო. სრავინ არს ჴალწულისა შემასმენელ. სმისთვს არა აქუს მუცლად-ღებულსა ჴრმასა მრენავი, და ესე ვიდრემე ჩემდა სიტყუადცა და დუმილად საჭირო არს. ჴად უკუე ვყო? მოუნოდო და ვჰკითხო, გინა პირველ კითხვამდე ვაჩუენო, არამედ წერილი მენამების მე და იტყვს – «ამხილე, ნუ უკუე არა უქმნიეს». შოუნოდო უკუე მას, ფიცხლითა პირითა დავსაჯო, რომლისა იგი მუცელსა შინა მსაჯული ჯდა».

ოა ეტყოდა: «მითხარ მე ჳშმარიტად, რომელ იქმნა, ნუ დაჰფარავ ჩემგან, რა იგი შეგემთხვა შენ; არავინ არს სიტყვსა მსმენელ, უწყი დამარხვა საიდუმლოვსად, არავინ ისწავებს საქმესა. შე ხოლო დამარწმუნე, ვინა არს ოსე, ჴომელი როკავს შენ შორის. სმისი მამად მიჩუენე მე და განსთავისუფლდე შეცოდებისაგან, რამეთუ შენდობასა ღირს იქმნე ვითარცა იგი გულის-თქუმითა ძლეული დედაკაცი».

ხოლო უბინოდ ჴალწული ტიროდა და თქუა: «უკუეთუ მამასა ჴრმისასა ეძიებ, ჰპოვებ არა ოდეს; ხოლო უკუეთუ ობლად ჰგონებდე, ამასცა ვერ მიემთხვე». ოა **ოსებ** ჰრქუა: «ტყუვილად **შარიამ** ვერ ძალ გიც, რამეთუ ვერ შესაძლებელ არს, თუ ობოლ არა იყოს და მამად არა ესუას». **ხოლო ჴალწულმან** ჰრქუა: «უკუეთუ ვთქუა ჳშმარიტი, არა გრწმენეს ჩემი. შუცელსა ჰხედავ და ჴომელ იგი დამალულ არს ოფალი, არა ჰხედავ. საშოსა განიცდი და არა შეჰრაცხებ, ჴომელ იგი საშოთგან მთიებისადთ შამისაგან იშვა და მუნ იქცევის. ოკუეთუ ვთქუა, რომელ იგი მრქუა ანგელოზმან, სთქუა, ვითარმედ «თავით თვსით სწამებ, წამება შენი არა არს ჳშმარიტი; მოიყვანენ, რომელთა იგი ესმა, მომცენ წინამდგომარენი, მოიყვანენ ჳშმარიტნი მონამენი». ოკუეთუ ამას ეძიებ, ჰპოებ არა ოდეს, რამეთუ ერთი ერთისაგან ერთისა მიმართ მოივლინა, მხოლოდ მხოლოვსაგან შობილი მხოლოდ იტყოდა, არავინ იყო, რამეთუ არავის შობილისა მამად ეგულეობდა ყოფად».

ხოლო ვითარ არა ჰრწმენა ჴალწულისად ვითარცა დედაკაცისად, მიერთგან **შარიამ** სხუასა გულის-ზრახვასა მოვიდა, არა ენება და თქუა: «ამისთვს რამეთუ არა ჰრწმენა მრავალი ჩემი თქუმული, და ჳშმარიტად, საშო ჩემი წინა მიმცემს, ჰვილი ჩემი შემასმენს, მუცელსა შინა ჩემსა ხლდების, რა უკუე ვყო? თავით თვსით ვსძლო **ოსებს** დუმილითა სიტყვს-გებასა, შევკრნე დუმილითა ბაგენი და ანგელოზისა მიმართ უხილავად ვიშჯოდი. სადა ხარ ან, რომელმან იგი «გინაროდენი» მარქუ მე, რომელთა ადგილთა, რომელთა არეთა იქცევი, მითხარ, რაათა მუნ მოვიდე და დამოგეკიდო ქედსა შენსა, ვიდრე არა მოხვდე და არწმუნო **ოსებს**, ვისი ძე არს ოსე, ჴომელი ჩემისა მუცლისა სასუენებელსა შინა იმღერის! ვერ ოავითმენ მოხუცებულისა ბრდვნვასა და დრტვნვასა, და შენ რომელსა ადგილსა ჰყოვნი, უმეცარ ვარ, მოვედ და ჩემთვს სამართალი თქუ!»

სმას **შარიამ** თავით თვსით იტყოდა რად, მწრაფლ ანგელოზი **ოსების** თანა მოვიდა და არწმუნა ჴალწულისათვს, და განგდებად დააყენა და ჰრქუა: «ნუ გეშინინ **ოსებ**, შენგან არაათუ ქორწინებისა ზიარებად, არამედ საღმრთოვსა საიდუმლოვსა განგებულებად; ცოლად შენდა ვიტყვ, არამედ მამად არა ხარ. შამასა

ქუეყანასა ზედა ნუ ეძიებ, ნუცა ცათა შინა დედასა, რამეთუ ყოვლისა სიობლისა ბუნება იცვალა, რამეთუ შხოლოდ შხოლოდსაგან მხოლოდ პირველ საუკუნეთა იშვა და კუალად შხოლოდ შხოლოდსაგან ვითარცა იცის მხოლოდმან. 5 ნუ სულმოკლე ჰყოფ **შარიამს**, ნუ შეანუხებ, ჯომელ იგი **შარიამისგან** არს; ნუ ეძიებ, თუ ვითარ, ნუ სადა დაგიბუშოს ნათელი; ნუ გამოეძიებ საუნჯესა, ნუ სადა დაიზღვიო საფასჴ. ჰეუგინებელი არს ჭურჭერი, უბინოდ სამკაული, აღუმრღევეელი ალაბასტროდ, 10 უთესლოდ შობად, უქორწინებელი სძალი, გამოუკუეთელი კლდჴ, დაწული მტილი, წყაროდ დაბეჭდული, უთესავი ყანად, დაუნერგველი რქად, მიუთხრობელი საკვრველი, უცნაური 15 შობად. Էოლო უკუეთუ ურწმუნო ხარ რომელსა

ვიტყუ, ჟამსა შობისასა მოელოდე. Ծა უკუეთუ ცრემლოოდის გინა სულთ-ითქუმიდის **შარიამ**, ვითარცა იგი სხუანი დედანი, კაცი არს და არა იმერთი, რომელი ჳორცითა **შარიამისგან** იშვეს». 5

Ծა **ოსებ** მიუგო და ჰრქუა: «უკუეთუ ესე ესრჴთ არს, ვითარცა სთქუ, ჳ ანგელოზო, «რად აღიძრნეს წარმართნი და ერმან იზრახა ცუდი?»(ფს.2,1). Ծა ანგელოზმან ჰრქუა: 10 «უკუეთუ გნებავს სწავლის, ისწავლე მწრაფლ ამისთვის, რამეთუ ოფალმან თქუა ჰობილისა მიმართ: «Ժჴ იემი ხარი ჰენ, და ჰე დღეს მიშობიე ჰენ»(ფს.2,7), რამეთუ შისა ჰშუენის დიდებად და პატივი და ძლიერებად, ან და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე, ამენ. 15

